

טוֹטוֹס

עלון קיבוץ בית-השיטה

לכל חיילי המשרתים בסדר,

בקבע ובמילואים

שלוחה ברכת הבית:

חזרו ואחצו! ליררו איתרר

לוח האירועים בחג

* יום ב', ג' באייר, 27.4.09 בשעה 21.00 - ערב יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות טרור, בחדר-האוכל. נאיר את חלקם של האחים והאחיות של הנופלים.

* יום ג', ד' באייר, 28.4.09, בשעה 11.00 - טקס יום הזיכרון בבית העלמין.

* בשעה 20.30 - טקס הדלקת משואות על הבמה המרכזית.

* מיד לאחר הטקס - מסיבת יום העצמאות ה-61 למדינת ישראל על הדשא שליד הגרנוליט, במרכזה - להקת א"ש לילה שתשיר משירי אי"י.

* לונה פארק: ביום ג' בשעות 18.30-20.00.

* למחרת בשעות 10.00-13.00 ואחה"צ ב-17.00-20.00.

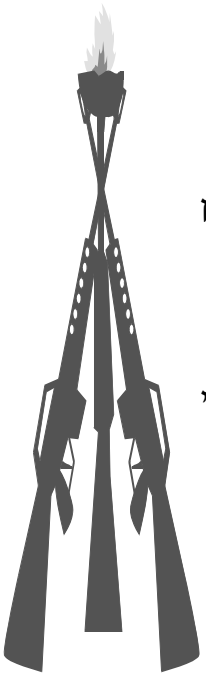
חג שמח!

יום העצמאות תשס"ט

יזכור

נזכור ביום זה את חברינו שמסרו את נפשם במערכה לעצמאות ישראל:

- תרצ"ז חיים ברוק נפל בשמירה על ניר-דוד
- תש"ב מרדכי הלוי נפל בטיסתו בדאון מעל גבעת-המורה
- תש"ח דוד שמש נפל ביפו כמסתערב של המחלקה הערבית
  - אריה אלקינד נפל בקרב על הגלבוע
  - אברהם אופלסקה, נפל בקרב על הגלבוע
  - עקיבא ברזילי נפל בקרב על הגלבוע
  - דן צביק נפל בקרב על הגלבוע
  - זרובבל הורביץ נפל בדרך לגוש עציון, הוענק לו אות הגבורה
  - נתן דובז'ינסקי נפל בקרב על לטרון
- תשי"א שמחה כהן נהרג בתאונת דרכים בצבא
- תשט"ז דוד בוגייביץ' נפל בפעולת התגמול בניצנה
- תשי"ז משה שכטר נפל בפעולת התגמול במטרת חוסיין
  - אורי מייזלס נפל באימוני צה"ל לפני מבצע קדש
  - עמנואל קליינמן נפל במבצע קדש בקרב על המיתלה
  - יונה ירחי נפל במבצע קדש באבו-עגילה
- תשכ"ג רפאל הורביץ נפל בתאונת אימונים בצה"ל
- תשכ"ז אברהם עמר נפל במלחמת ששת הימים בתל-פאחר, רמת-הגולן
- תשכ"ח גבי יהלום נפטר מפצעיו לאחר מלחמת ההתשה
- תשל"א יצחק פרח נהרג בתאונת דרכים לאחר פציעה
- תשל"ד אלון אילת נפל במלחמת יום הכיפורים על גדת התעלה בסיני
  - אלי רחמים נפל במלחמת יום הכיפורים, ברמת-הגולן
  - יוסף שריג נפל במלחמת יום הכיפורים, ברמת הגולן, הוענק לו אות המופת
  - בנימין שצ'ופקביץ', נפל במלחמת יום הכיפורים, ברמת-הגולן
  - משה שחורי נפל במלחמת יום הכיפורים, בסיני
  - גרשון דוד נפל במלחמת יום הכיפורים בסיני

- מיכה גולדמן
  - דני פלד
  - יחיאל שונרי
  - יוחי גלעד
  - נמרוד שרון
  - תשל"ז יגאל רימון
  - תשמ"ד יובל שמי
  - תשמ"ה אורן שפר
  - מרק הוכשטיין
  - תשמ"ו עפרי טוראל-גלעד, נרצחה בראס-בורקה בסיני
  - תשמ"ח איתיאל עצמון
  - תשנ"ג שחר הפאלי
  - תשנ"ה שירה מרוז-קוט
  - תשס"ב אלה שרף
  - אלכסיי קוטמן
  - תשס"ז יותם לוטן
- נפל במלחמת יום הכיפורים בסיני
- נפל במלחמת יום הכיפורים בסיני
- נפל במלחמת יום הכיפורים בסיני
- נפל במלחמת יום הכיפורים בסיני
- נפל במלחמת יום הכיפורים ממערב לתעלה,
הוענק לו אות העוז
- נפטר מפציעה שנגרמה במבצע קדש
- נפל בתאונת אימונים בעת טיסה
- נפל ברצועת הביטחון בלבנון
- נפל במלחמת שלום הגליל בלבנון
- נרצחה בראס-בורקה בסיני
- נהרג בתאונת דרכים בצבא
- נפל בפעילות מבצעית בלבנון
- נהרגה בפיגוע באוטובוס קו 5 בתל-אביב
- נפטרה לפתע בעת שירותה הצבאי
- נרצח בפיגוע הדמים בכביש מצובה-אילון
- נפל במלחמת לבנון השנייה.

* * *

אם נרצה ואם לא נרצה – הננו ציבור היסטורי בעל ייחוד מובהק.
עם אנחנו. האויב, בלי רצונו, עושה אותנו לעם. אכן, יש לנו הכרח
לבנות מדינה – ומדינה למופת. יש לנו כל האמצעים הדרושים לכך.
אני מאמין כי גזע יהודים נפלאים מן האדמה יצמוח.
המכבים יקומו וישונו לתחייה. היהודים שירצו – תהיה להם
מדינתם. עלינו לחיות סוף-סוף כבני-חורין על אדמתנו, ולמות
במנוחה במולדתנו.

בנימין זאב הרצל, מתוך 'מדינת היהודים'

המלחמה האחרונה

דורית צמרת

כמה נאיביים היינו, כאשר האמנו, בכל פעם מחדש, שזאת תהיה המלחמה האחרונה. המלחמה האחרונה, וכל "המלחמות האחרונות" שקדמו לה, היו אחרונות באמת רק לאנשים האהובים שמצאו בה את מותם. רק להם, באמת ולתמיד, לא יהיו עוד מלחמות.

במותם הם הותירו לנו – החיים - את הכאב, את שירי הזיכרון, ואת הבטחת-השווא שזאת תהיה המלחמה האחרונה.

בית-הקברות שלנו, עם הרוגי כל שנות המלחמות, הוא עדות לכך שאין, כנראה, מלחמות אחרונות. יש, אולי, רק שלום אחרון, או לפחות תקוות השלום ומעשים של שלום.

פעמים כה רבות ניסו להביא אלינו את השלום בדרך המלחמה. עכשיו, אולי, צריך לחפש דרך אחרת.

לא הבטחנו יונה עם עלה של זית

בתיה מלמד כהן

הילדים של חורף שנת 73' הם שלושת ילדיי. הם היו עדיין פעוטים אז, עם תום הקרבות. אך ידעו היטב, באותה דרך שותקת ורואת-כול של ילדים, שבחורף ההוא נולדה עבורם אימא חדשה. אימא, שאחיה הקטן נפל במלחמה. ואז, אספתי אותם אלי בכוחות, שלרגע התמעטו ודלו מאוד, ואמרתי להם שאיני מבטיחה להם דבר. לא הבטחתי להם יונה, וגם לא עלה של זית. אפילו לא הבטחתי להם שאולי היה זה הקרב האחרון. והייתה שתיקה גדולה...

"אבל אח שלך, חנוך, הרי אהבת אותו כל-כך", שאלו אותי עיניהם התמימות - ודווקא הן שבו והאירו לי את הדרך, שעלי ללכת בה. את דרך האמת. ולכן, הזהרתי אותם מפני כזבי השירים ואשליות המשוררים והבטחות המנהיגים.

כך אמרתי: "חנוך לא יצא אל המלחמה כאחי הקטן. הוא יצא אליה כחייל בצבא ההגנה לישראל. בעיניי, כמוהו כיהונתן בן שאול, ויהודה המכבי, ומרדכי אנילביץ' מגטו ורשה, ודודו מתש"ח. לא איש פרטי היה, אלא חולייה בשרשרת הדורות, אשר מסירותם הגנה ותגן עלינו, עד אשר איש לא יאיים עוד על קיומו של עם ישראל".

השבת השחורה בעיני ילד

יובל ארנון

בישיבה על הרצפה, יצאה שיירה גדולה לכיוון מערב, בלא שידענו לאן...

בדרכנו למטה, שמענו ירייה וצעקה ארוכה. היה ברור שמישהו נורה, אבל לא ידענו מי הפצוע, או ההרוג. לאחר מכן התברר לנו שהחיילים שהיו שתויים ירו בחיים חרודי ברפת. (חיים היה איש פלמ"ח ועסק בהעלאת ילדי סוריה דרך לבנון ברגל).

המשאיות החלו לנסוע דרך ואדי-ערה לפרדס-חנה, וחצו אותה לכביש החוף. בדרך, בכל מקום שעמדו אנשים, צעקנו שהיה חיפוש בתל-יוסף ואנחנו לא יודעים לאן מובילים אותנו... לאחר שפנינו צפונה לכביש הראשי, הבנו שנוסעים למחנה עתלית.

יחד איתי היו עוד 4 נערים. אני לא זוכר בדיוק מי, אבל בטוח שהיה נתן דובז'נסקי ז"ל, מכיתה מעלי, (נפל בקרבות לטרון), וכנראה גם שוקה רווק שהיה מהכיתה שלי. את השאר אני לא זוכר, ואיתם הסליחה.

שיכנו אותנו בצריפים גדולים של 50 מיטות בכל צריף. (במחנה עתלית המשוחזר ישנו צריף אחד או שניים עד היום).

באזור אחר של המחנה שוכנו חברי יגור, ואני זוכר שראיתי לראשונה את ברל רפטור שעמד מעבר לגדר וסיפר לחברי תל-יוסף מה הלך בקיבוץ יגור. בימים הראשונים הסתובבנו בחוסר מעשה

בן 14.5 הייתי, ילד בכיתה ט' ביום שהייתה ה'שבת השחורה' (29.06.46). בדיוק סיימנו את שנת הלימודים, לקראת היציאה לחופש הגדול.

ב-4.00 בבוקר העירו אותי (ישנו בבית משותף) וסיפרו שכל המשק מוקף חיילים אנגלים מיחידת "הכלניות", צנחנים. אבא שלי היה "המוכתר" של תל-יוסף, והיה ברור לי שיעשו חיפוש בבית המוכתר, כפי שהם נהגו בקיבוצים אחרים.

באותו שבוע עשו לנו, הילדים, שיבוץ חדש לתפקידים שלנו בגדנ"ע.

אני התמנתי למפקד הגזרה של "הרצים", וכתלמיד טוב רשמתי את כל העמדות בגזרה, כולל שמות הלוחמים בכל עמדה ועמדה.

את הרשימות החזקתי למשמרת בבית ההורים. כאשר התברר לי שעומדים לעשות חיפוש, רצתי לבית ההורים, לקחתי את הרשימות ושרפתי אותן. לאחר מכן, התברר לי שאמנם עשו חיפוש בבית ההורים, אך לא מצאו כלום, גם לא את 'הסליק' שמתחת לבית.

החיילים הבריטים התחילו לרכז את החברים בקבוצות במכלאות (קואופרטיב "בית-שאן-חרוד" היום). המכלאות היו מגודרות בתיל. בכל מכלאה ישבו מספר חיילים ושאלו שאלות. בפי כולם הייתה תשובה אחת: "אני יהודי מארץ-ישראל".

אחרי שהעמיסו אותנו על המשאיות

כאשר התחילו הלימודים, חזרנו ללמוד,
וחברים התחילו להשתחרר מרפיח.

*

עוד שנים רבות אחר-כך שנאתי את
הבריטים, ולא דרכתי על אדמת אנגליה.
לא יכולתי להבין כיצד עם נאור כזה
התנהג כך כלפי היהודים בארץ, ובעיקר
כלפי המעפילים שזה עתה עברו את
השואה. לימים, כשנסענו לאנגליה ללמוד
להפעיל את "מפעל האצבעות", ראיתי
שלא כל האנגלים היו "כלניות", ושיש גם
אחרים.

מזל טוב

לגליה וליזר פרבר

להולדת הנכדה - שלי

בת לעומרי ושרון בכפר יונה
ברכות חמות לבני המשפחה

מזל טוב

למיכה ויעל שגיא

להולדת הנכדה

בת לנעה בארה"ב

לסבתא-רבה **ברכה אשכנזי**
ולבני המשפחה - צרור ברכות

מזל טוב

לסבא-רבה דוד שושני

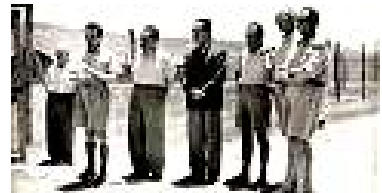
להולדת הנין - עומרי

נכדם של דובי וחנה שושני

זר ברכות חמות

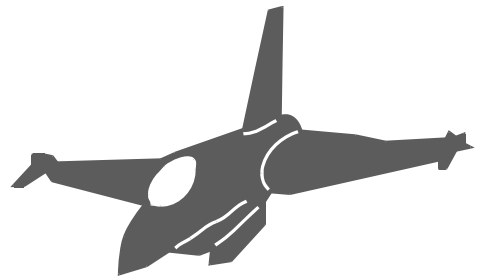
לבני המשפחה

לאחר כ-3 ימים אספו את כולם להכרזת
שמות האנשים שיועברו לרפיח.
אנחנו, הילדים, נעמדנו לפני כולם, כדי
שיקחו גם אותנו לרפיח - אך זה לא עזר.
לא ידענו מה הולך בתל-יוסף וכיצד
מתארגנים שם, מכיוון שהרבה חברים
נלקחו לעתלית.

ביום חמישי אני פתאום רואה את אבא
שלי מסתובב עם מפקד המחנה האנגלי,
מתקרב אלינו ומודיע: "אתם עולים על
מונית שמחכה בחוץ ונוסעים הביתה".
מסתבר שאבא הגיע למחנה ודרש לראות
את המפקד. בהתחלה לא נתנו לו, ואז הוא
צעק על הבריטים: "אתם אסרתם ילדים,
ואנחנו נפרסם את זה בכל העולם!!" זה
כנראה עזר, והם הסכימו לשחרר אותנו,
למורת רוחנו. רצינו להיות גיבורים ולעבור
לרפיח יחד עם כולם, אבל נאלצנו לחזור
הביתה.

כשהגענו למשק, הייתה שימחה מהולה
בעצב גדול על נפילתו של **חיים חרודי ז"ל**.
אני זוכר שחודש ימים היה אבל במשק,
אסור היה להשמיע מוזיקה, חוץ מחדשות.
בחופש הילדים עזרו בעבודות המשק
והחליפו את החברים החסרים. כשחזרנו
מעתלית כל העבודות "הטובות" כבר נתפסו
ואני נאלצתי לעבוד בנוי, או בהובלת סוסה
עם מחרשה בין תלמי תפוחי-האדמה
(תילול), בהנהגתה של **שרה לוי**.

בול פגיעה!

דיצי בן - מאיר במבצע
חורב

דיצי התגייס לפלמ"ח בדצמבר 1944 ושובץ לפלוגה ה', למחלקה ברמת-הכובש. לאחר זמן, נשלח לקורס מכ"ים, ליד קיבוץ שמיר. ב'שבת השחורה' נתפס בתל-יוסף ונשלח למעצר ברפיח. אחרי 7 שבועות שוחרר תחת שם בדוי.

דיצי סיים את שרותו בדצמבר 1946, אך לאחר שנה הצטרף ל"חטיבת הנגב". במהלך שירותו נלחם בחזית הדרומית. על מעשה אמיץ אחד סופר בכתבה זו:

היה זה ב"מבצע חורב": שני מטוסים מצריים הפציצו את שיירת הגדוד התשיעי. מפקדיה של מחלקת הזחלמ"ים שלמה נפגעו, ו"שרולנה", מפקד הפלוגה, נאלץ למנות מפקדים אחרים במקומם. הלוחמים נשאו את המ"מ הפצוע והניחו אותו על הכביש. החובשים והרופא הגדודי טיפלו בו, ונתנו לו זריקות הרגעה. שוב הופיעו המטוסים המצרים וצללו הישר על השיירה. אנשי הצוות הרפואי מיהרו לחפש מחסה בין הגבעות החוליות, והפקירו את המ"מ הפצוע על הכביש.

הסייר דניאל (דיצי) בן-מאיר, שישב על ג'יפ המג"ד קרוב לראש השיירה, שמע את רעם המטוסים, זינק אל החול והחל לחפור במהירות שוחה בעזרת קסדתו. בתום

התקיפה ראה את אנשי השירות הרפואי מטפלים בנפגעים על הכביש.

כשראה את המטוסים שבים לתקוף את השיירה, זינק בלי להסס לעבר ג'יפ המג"ד, הציב את מקלע ה"ברן", דרך אותו בחוזקה, וירה לעבר המטוס מטוח קצר ביותר עד שנגמרה לו המחסנית. הוא לא הצליח לפגוע. המטוס חג סביב והחל לצלול לעברו. דיצי נזכר שבג'יפ נמצאת מחסנית טעונה בכדורים נותבים, שהכין מבעוד מועד, טען בזריזות את המחסנית החדשה ונעמד ליד הג'יפ כמתגרה במטוס. הטייס המצרי הטה את המטוס וצלל לעברו עד כדי יכולת לראות את פני הטייס. ואז שניהם פתחו באש. צרור כדורים נותבים ממקלעו של דיצי פגע במנוע המטוס, אבל באותה שנייה ירה הטייס המצרי מכל ארבעת תותחיו, עד שהכביש נחרש ממאות הכדורים שצלפו בו. משחלף המטוס הבחין דיצי בשובל עשן שחור נשרך אחריו. המטוס הנמיק אל מעבר לדיונות החול עד שהתרסק בקול רעם אדיר...

דיצי חזר אל השוחה שחפר ומצא את קסדתו נקובה בכדורים. לאחר מכן נשלח הסייר האמיץ לפלוגת הזחלמ"ים, כדי להחליף את המ"מ שנהרג בהפצצה המצרית. תמונת הפלת המטוס המצרי חרוטה בזיכרונו של דיצי עד היום.

**תנחומים
לחדוה רייכמן
במות
מקי, איש חולתה**

ילדי גן "זרד" משוחחים על חיילי צה"ל

ע. אני רוצה לדעת אם אתם ערים בלילה, ומה אתם עושים. אולי אתם משקיפים מלמעלה ושומרים, כמו במגדל שמירה הישן בקיבוץ שלנו.

א. אני שמח ואומר 'תודה' על זה שאתם שומרים עלינו. שיהיה לכם נעים בצבא. הייתי רוצה להיות חייל בחיל היבשה. אבא שלי גם חייל. הוא טייס.

א. אני הכי אוהב את חיילי 'גבעתי', כי אבא שלי היה שם, אבל אני אוהב את כל החיילים, חוץ מ'הרעים'. שהצבא שלנו ינצח, שיהיה לכם חג שמח!

ג. אני בעד חיל השריון, כי אבא שלי היה שם. הוא פיקד על תותח. שתעבדו קשה, ואולי יהיה שלום. ש ל ו ם !

ג. הייתי רוצה לראות רובה אמיתי, כי זה לא כמו הצעצועים שלי. יש לי גם אקדח פיקות משולש, אבל זה לא אמיתי. אבא שלי לא מרשה לי לירות, וגם בגן לא מרשים לכוון, כי זה יכול לפגוע וגם להעליב. אתם בטוח רואים אחד את השני ונזהרים. תאיימו על 'הרעים'.

ש. שנבקר אתכם בצבא שלכם, ושתהיה לכם הרבה שמחה בלב. שלא ייהרג אפילו חייל אחד.

אח שלי הוא חייל, אולי אתם מכירים אותו, הוא בצבא במטולה. אני אוהבת אותו, והוא גם מגן עלינו. שתחזרו הביתה בשלום.

ך. אני קצת מתביישת, כי אני לא יודעת מי אתם, ואימא שלי אמרה לי לא לדבר עם זרים. שיהיה לכם חג שמח. תצדיעו ותעמדו דום ונוח, כמו שאבא שלי לימד. אני מרגישה בטוחה שאתם שומרים עלינו, וכשאבא שלי שומר, אני גם מרגישה בטוחה, וגם מתגעגעת.

ש. איך אתם מסתדרים בצבא? נראה לי שמתקיפים אותכם, וזה רע מאוד. אולי אתם מתעייפים מהר מהמלחמה הנוראה. תגנו עלינו ותשמרו גם על עצמכם. אם אתם רעבים, תבואו לגן ונכין לכם תה עם עוגיות. כל פעם יכולים לבוא כמה חיילים בתורות. אתם חכמים מאוד ואמיצים מאוד.

מזל טוב
לרינה ארז
לויילמה ושמואל ארז
לנישואי ליטל וירון
שפע ברכות
לכל המשפחות

מזל טוב
לתמר ויצחק ישראלי
לחמדה וניר שפר
להולדת הנכד - עומר
בנם של עפרה ועופר
ברכות חמות לכל המשפחות

מבזקי תנועה

אביב לשם, דובר התק"ם

@ ולוולה הקים צוות להשפעה על תקציב המדינה לטובת המגזר הקיבוצי. הצוות ירכז נושאים וסעיפים הנוגעים ישירות למגזר הקיבוצי במטרה להביא את דרישותינו בתקציב המדינה, בין השאר בקידום עיגון זכויות החקלאים בקרקע, ותקצוב פרויקט שיקום תשתיות פיזיות בקיבוצים, ובתחומים קיבוציים נוספים. את הצוות ירכז ולוולה, וחברים בו דורון סט (מנהל אגף הכלכלה), גיורא מסד (יו"ר התאחדות הארגונים הכלכליים האזוריים), איציק בדר (מנהל גרנות), אחיק בר-לוי (מנהל משקי גליל עליון), איתן ברושי (יועץ שר הביטחון), אבשלום וילן, ועו"ד מיכי דרורי.

@ לוח "דרושים" אינטרנטי לחברי קיבוץ: שירות חדש של התנועה. המטרה: סיוע לחברים שפוטרו למצוא עבודה חדשה. נמצא ב"אתר הקיבוצים" באינטרנט (www.kibbutz.org.il). האתר ממיין את דורשי העבודה לפי מיקום גיאוגרפי, ולפי 20 תחומי עיסוק מבוקשים. יש גם התייחסות להיקף המשרה, להשכלה נדרשת, ולקורות החיים של דורש העבודה. אירית בר-נתן, מנהלת האתר תשמח לסייע 0522-339503

@ מחלקת הבריאות והרווחה מדווחת כי המדינה "העלתה הילוך" בתכנית שדרוג בתי סיעוד "משפחתיים" בקיבוצים. ל-4 קיבוצים כבר אושר שדרוג, ב-12 נוספים יערכו החודש סיורי היכרות של ועדה בין-משרדית לבדיקת הצרכים.

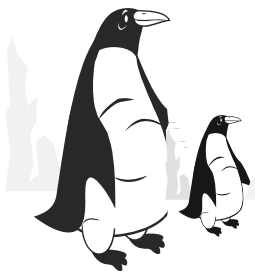
עוד פרס לעזריה אלון

לאחרונה קיבל עזריה פרס מפעל חיים על "תקשורת בנושאי איכות הסביבה" מטעם קרן 'פרת' האוסטרלית. בטקס החגיגי השתתפו אנשי תקשורת מכל העולם המסקרים את נושאי איכות הסביבה. האירוע התקיים בסינמטק תל-אביב בו אמר עזריה, בין השאר:

"אנחנו נאבקים לא רק שיהיה לנו יותר כסף, אלא גם איפה לנשום, מה לראות, ואיך ליהנות מיפי הנוף והטבע. התקבצנו כאן מארצות רבות, רבים מאיתנו באים ממקומות שלא הייתה בהם כלל התייחסות לסביבה. לא קל לשנות הרגלים."

"הרבה יותר קשה לעמוד מול גורמים כלכליים, מול בעלי ממון הרואים רק את טובתם, ומול מקבלי ההחלטות. לחברה להגנת הטבע יש היום רשימה של 80 נושאים שיש להיאבק עליהם! מעל במה זו אני קורא לכל גורמי התקשורת לקחת חלק בהסברה על הצורך בשמירה על ערכי הטבע ואיכות הסביבה, למעננו ולמען הדורות הבאים."

טיול תרמילאים בגיל הזהב

כתבה: יוקה

טיילו: חיים, יוקה ומיכה רודד

היו מפגשים עם אנשים מכל קצות התבל, והתחברנו אליהם כאילו גרנו שנים באותה שכונה... הרגשנו סופר-בריאים, וגם הכרנו אחד את השני מזוויות אחרות מפתיעות: מיכה, שניהל שיחות ארוכות בספרדית עם האוכלוסייה המקומית. חיים, שגם על פטגוניה ידע לספר לנו עובדות גיאולוגיות, היסטוריות ואנתרופולוגיות. וכשחיים אמר לי שאני 'הולכת כמו פלמחני"קית', גם אני הייתי מופתעת....

"זה היה הטיול של החיים שלכם", אנשים אמרו לנו, ואני עונה: "בינתיים...", כי מסתבר שאף פעם לא מאוחר מדי לחפש (ולמצוא!) אופקים חדשים בחיים, בכל המובנים. ההצעה שלי: לכו על זה!!

בהמלצה ובהתלהבות,

יוקה

מזל טוב

לטלילה ירובעם וגדעון גל

למיכאל ירובעם ורות אורן

להולדת הנכדה - לירי

בת להדס והדר ירובעם

בחולון

ברכות חמות לכל המשפחות

כשאפרת ביקשה ממני לכתוב ל"שיטים" על הטיול שלנו חשבת: "איך אפשר לתאר מראות כל-כך מרהיבים בכמה מילים? הרי אפילו התמונות מספקות רק חלק מהחויה. אבל אנסה בכל זאת לשתף אתכם:

היו בעצם 3 סיבות לטיול שלנו בפטגוניה (ארגנטינה/צ'ילה):

1. חיים, שאחרי 3 פעמים הימלאיה, רצה לטפס גם על הרי האנדים.

2. אני, שרציתי כבר מזמן להיות בארץ יותר קרה מישראל, ולראות קרחונים.

3. ומיכה, הסיבה המיידית, שנסע לדרום-אמריקה ביולי 2008 והחלטנו (באישור!) להיפגש שם ולטייל קצת יחד.

הכושר הגופני שלנו איפשר לנו לעשות 'טרקים' רגליים עם כל הציוד על הגב, ולא הייתה לנו בעיה לישון באכסניות-נוער ובאוהלים (בתי-מלון היו מייקרים לנו את הטיול מאוד), ויתכן שהיו גם סיבות נוסטלגיות.

הרגשנו שאנו הולכים בתוך גלויה. נופים מדהימים. טיפסנו על הרים, הלכנו על קרחונים, בתוך ביצות ויערות, חצינו נהרות, עשינו שייט בתעלת "ביגל" וראינו אריות-ים ופינגווינים. גם שטנו על קרחונים, וגווי התכלת של גושי הקרח התמזגו בהרמוניה עם השמיים, כמו סימפוניה מושלמת של הטבע.

לגעת בשמים

שיחה על כדורים פורחים עם אלמוג ומיכל, תושבים

עסיסית. ככה, באמצע השמיים, אדם מציע נישואין לאהובתו, מה יכול לרגש יותר מזה? או, למשל, ילדה חולת סרטן בת 11 שביקשה להגשים משאלה. היא באה עם משפחתה ממרכז הארץ. עשינו לה את הטיסה בהתנדבות. היא הייתה נרגשת מאוד ו'בלעה' את החוויה בגדול. אני לא יודעת מה מצבה היום..."

הטיסות נעשות בשעות הבוקר המוקדמות. כאשר אלמוג בתוך הסל עם אורחיו, ומיכל (חברתו) ושי סקל - צוות הקרקע - עומדים עימו בקשר ומגיעים לאסוף את הכדור ממקום נחיתתו. לא תאמינו: את מקום הנחיתה קובעת הרוח... פעם נראה אותם לעבר גבול בית-שאן ירדן, אך הם הצליחו לנחות מספיק רחוק מהגבול.

"בית-שאן מקסימה מלמעלה", אומר אלמוג. "אתה רואה אנשים מנופפים לשלום, וזה עושה שמח". פעם הם טסו מעל כלא שאטה, אך מאז, חל עליהם איסור לשייט מעליו. אבל העמק הוא מספיק גדול ויפה, ומכל נקודה - נשקף נוף מדהים.

כאשר אתה תלוי בין שמיים וארץ, ומותנה בכוחות הטבע, אין לך אלא לסמוך על הטייס, שיוביל אותך למקום מבטחים. ואלמוג הוא כזה: משדר ביטחון, מקצועיות, דייקנות, והרבה ניסיון. אני מסתכלת בעיניו וחשה שיש על מי לסמוך. אז, עכשיו הוא מזמין גם אתכם לטוס בכדור שלו, ומבטיח הנחות משמעותיות לתושבי האזור. יש לכם אירוע משפחתי - עלו לשמיים ותעשו לנו שלום. טל' 054-4761704 + אתר באינטרנט הנקרא לגעת בשמיים. ראינה: אפרת

התושבים שלנו מוסיפים לא רק צבע חברתי, אלא ממש צבעים אמיתיים של כחול, אדום, ירוק. את צבעי השמיים שלנו מקשט מדי יום ביומו אלמוג אמיר בעל חברה פרטית לכדורים פורחים הנקראת "לגעת בשמים". לפני שנה שכר יחד עם חברתו מיכל (מהנדסת מחשבים) דירה במגורי האולפן לשעבר, ומשם הם מנהלים את השמיים.

בתור גולשים 'שרוף', הוא מומחה למזג-אוויר ומכיל על כל ערוצי התחזיות באינטרנט. להוציא ימים ספורים של רוח, הכדור שלו משייט בכל ימות השבוע. "תראי, הלוח שלנו מלא", הוא מצביע על לוח-שנה, "הכול כבר מוזמן לחודשים הקרובים".

אנשים בימינו מחפשים ריגושים, חוויות, ומוכנים לשלם עבורן, גם במחיר גבוה. טיסה לאדם בודד עולה בין 900 ל-1,200 ש"ח, תלוי במספר האנשים בסל. מהו פלח השוק שלכם?

אלמוג: "כול עם ישראל, מקשישים עד ילדים, מבעלי אמצעים עד דלי אמצעים. האיש הקשיש ביותר היה בן 90".

מיכל: "הייתה לנו, למשל, הזמנה מאדם בן 45 פליקס שמולביץ, ודאי שמעת עליו, ממטפסי הצוקים הטובים בארץ, חולה במחלת ניוון שרירים, משותק בכל גופו. 'פייטר' אמיתי, שטייל לא מזמן עם עגלת הנכים שלו על הר יוסטאי בארה"ב. הוא ביקש את ידה של אהובתו (מטפלת מולדבית) שהתאהבה בו... פתחנו בקבוק שמפניה באוויר וקינחנו בארוחת-בוקר

הסיפור המוזר של הסבתא

י ה ו ד י ת פ ל ד

בימי הפסח טיילנו עם סבתנו בת התשעים פלוס ב'דרך הנוף' ע"ש עובד. הדרך נפקחה לאורך, ואבני השיר היו כמזכרת אהבה, מרחבי השדות בגווני הירוק, וצהלת החרציות סביב, אמרו שירה... והנה באחד העיקולים הגענו לתל וסביבו **גדר קו צבר רשע**... רמז כמוס לקיומו של הכפר הערבי מרסס. "מה היה כאן?", שאלה הסבתא בתמימות. "היה כפר ערבי", אמרתי, "הכפר של סוואן עבאס, שחקן הכדורגל הידוע", הוסיף אישי וסיפר עוד שבתוכנית טלוויזיה ראו איך בא מכפרו סכנין לכאן, השתטח על האדמה וסיפר שזה הכפר ממנו ברח סבא שלו ואליו הוא כמה לחזור... לרגע קט אפשר היה לחוש בגחלים הלוחשות שם מתחת לשיבולים הירוקות...

וחשבתי על שירו של אריה סיוון - **"סיפור על הסבתא"**, בו מספר

לבנו על הסבתא שהתיישרה במקום שהיה בעיניה רק חול ועצי

שקמה **"לפני הכביש והבתים ואילנות הסרק"**. ונדמה היה לה

שהכול כה ראשוני ובתולי ומרחבי החולות שלה רק שלה,

ולמרות שברקע נשמעו ציוצי ציפורים - **"ציוצי המלחמה**

הנוראה מכל - המלחמה על שטחי המחייה"...

הסבתא **"עלמה תמה, חשבה לתומה"** שהציפורים מציצות

לכבוד השחר הבוקע ואולי אפילו לכבודה, ועל כן החליטה

להתיישב פה במקום הזה...

ובדרך הנמשכת חזרנו לשאלה - מה שמעו המתיישבים הראשונים, האם האמינו בחיים

משותפים עם הכפרים הערביים השוכנים לצידם, האם באמת הסימפוזיה הבראשיתית

הסתירה מעיניהם את מורכבות הקיום כאן? ואולי האין-ברירה הסתיר את הקשיים

הצפויים, כמו שחיים גורי מודה באחד משיריו - "הלך קשה מכפי ששיערנו"...

ולאן נמשכת המסילה ?

עבור הסבתא שבאה מ"ארץ שם", התרחש כאן נס גדול: האורות המנצנצים אליה מההר

והעמק הם סימן ועדות לכך.

אנחנו, בני הדור השני, יודעים שאין מקום אחר, אבל לידיעה זו מתלווה תחושת אשמה

כלפי ה"אחר" שנושל מאדמתו, ולצד הכמיהה לחיות כמו הסבתא את מתיקות הקיום

הפשוט, שוכן פִּיכחון מר שהדבר לא יקרה לא היום וגם לא מחר.

והנכד והנין - איזה קשר יצמח בינם לבין ארצם? האם יוקירו את תומתה, כושר התמדדה

ואמונתה של הסבתא? האם ימשיכו לחיות את סיפורה של הסבתא כמו הוריהם, האם

יהיו קשובים למראות הסמויים מהעין הרוחשים כאן מעל ומתחת? ומה תהיה מידת

כוננתם לשאת את המשא הכבד המועבר לכתפם?

אב

מה קרה ?

@ באזכרה לדוד ניסן שנערכה במכללת יזרעאל, הוסב שמו של האודיטוריום (מרכז המכינות) על שמו של דוד.

@ אורי קייזר מפקח רשות הגנים הלאומיים של אזור "עמק חפר" ניבט אלינו לאחרונה מהמרקע בכמה אי-טמים שהיו קשורים לאזורו. יישר כוח!

@ החוגים הקבועים והמתמידים של יהודית פלד (תנ"ך) ושל תמר כרמי (אמנות) בהתנדבות מסבים עניין ונחת למשתתפיהם המבקשים להודות להן שוב ושוב.

@ חיים שניר מסיים את עבודתו כמפקח מחוזי על כל בתי-הספר העל-יסודיים, ומצטרף למגזר הגמלאי. ברכות חמות, ועוד נשמע ממנו על תפקידו הבכיר.

@ "טורניר דביר לניר": תחרות כדורסל בין קיבוצי העמק מתקרב במהירות וכולנו מחזיקים אצבעות לנבחרת ביה"ש ולמאמניהם ניצן, בן שלו וגיל פלג.

@ מתגייס לצה"ל: אורי גל התגייס בימים אלה הישר לקורס חובשים בצריפין. אז, נאחל לו שירות מעניין ומועיל. (כבר מתגעגעים...)

@ עונת המלפפונים בפתח. המפעל ערוך ומוכן לפקודת לפיד בן-אליעזר.

@ היומן הבא ייצא בחג השבועות. חברים מוזמנים לשלוח חומר. חג שמח!

@ ליל הסדר נחוג כהלכתו עם למעלה מ-600 איש, מה שמעיד על מגמת חזרה לסדר המשותף. בתכנית עצמה לקחו חלק אורחים רבים. ב"אחד מי יודע" השתתפו 50 איש עם כל האביזרים המסורתיים.

@ טקס העומר התקיים חמישה ימים לאחר ליל הסדר כמיטב המסורת של השנים האחרונות, בשדה הסמוך ל"צומת השיטה". החג אורגן במסגרת אזורית וכלל חבורות זמר ומחול.

@ טקס הזיכרון לנספים בשואה התקיים ליד קיר הזיכרון בבית-העלמין, וכל משפחה הניחה ציפורן אדומה על שלט יקירה.

בערב התקיימה תכנית בחדר-האוכל שבמרכז עמדו הילדים בשואה, בנושא ארצי, וילדי חברת הנוער "איתן" בפרט. לראשונה, שולבו קטעים מומחזים בביצוע ילדי ביה"ס, חברים ותושבים, שהעניקו לערב מימד חדש נוסף.

@ לכל הצוותים שהפיקו, ארגנו והשקיעו, לכל המשתתפים על הבמה ומאחוריה, לבני חבה"י - תודה גדולה וחמה מכל ציבור בית-השיטה!

@ לציון יום השואה יצא "שיטים" שהוקדש לבני נוער "איתן". ברשימת צוות המדריכים נשמט שמה של זקלה מיינרט ז"ל (אמו של זאב ז"ל), שהייתה האם והכתובת המשמעותית ביותר לילדי "איתן".

@ תחת הכותרת "בית-השיטה יפה" יצאו, לפני החג, נאמני הנוי לניקוי שטח המרח"ב וחדר-האוכל. בזכותם קיבלנו את החג מצוחצחים ושמחים. יישר כוח!

"שיטים"

יום הזיכרון והעצמאות

ד' באייר תשס"ט, 28.4.09

גיליון מספר 2774

עריכה: אפרת שלם

מערכת: ענת ענתבי, ניצה וינקלר

הגהה: דורית, נטע גלבו

הדפסה: דפוס "להב", טבריה

efratbat@bethashita.org.il

